

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Кыргыз билим берүү академиясы

М.С. Гребенникова, А.А. Жолчиева, Б. Сыдыкова

**Англис тилин 3-класста
окутуунун методикасы
(Окутуунун 1-жылы)**

Бишкек – 2012

УДК 372.8
ББК 74.261.7 Англ
Г 79

Гребенникова М. С., ж.б.

Г79 Англис тилин 3-класста окутуунун методикасы: (Окутуунун 1-жылы)/ М.С. Гребенникова, А.А. Жолчиева, Б. Сыдыкова. – Б.: Аль Салам, 2012, – 48 б.

ISBN 978 – 9967 – 448 – 98 – 8

Бул колдонмо Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү мектептеринин «Англис тили» 3-класс окуу китебин окуткан мугалимдер үчүн арналат.

Колдонмо мугалимдер үчүн англис тили боюнча окуу комплексинин негизги бөлүгүн камтып жана жалпы билим берүүчү мектептердин 3-классы үчүн жаңы окуу китебине таандык. Ошондой эле жалпы методикалык, дидактикалык пикирлер, чейректер боюнча программалардын материалдарын пландоонун мисалдары жана сабактардын болжолдуу иштелмелери камтылат.

Г 4306011600 – 12

УДК 372.8
ББК 74.261.7 Англ

ISBN 978 – 9967 – 448 – 98 – 8

©Гребенникова М.С.,
Жолчиева А.А., Сыдыкова Б., 2012

This teacher's manual was published with the financial support of the Government of The United States of America.

Окуу колдонмо Америка Кошмо Штаттарынын Өкмөтү тарабынан каржыланды.

Киришүү

Окутуунун максаты чет тилиндеги компетенцияларды (кептик, тилдик, социалдык-маданий, компенсатордук жана окуп-билүүчүлүк) өнүктүрүүгө, чет тилинин каражаттары аркылуу окуучуларды тарбиялоого жана өнүктүрүүгө багытталган.

Жалпы методикалык жана дидактикалык принциптер

Мамлекеттик стандартка жараша чет тилиндеги басымдуу орунду инсанга багытталган, ишмердүүлүккө, коммуникативдик – когнитивдик жана социалдык-маданий мамилелерди ишке ашыра турган окутуу системалары ээлешет.

Инсанга багытталган окутуу системасынын бүткүл компоненттерине: максатына, мазмунуна, принциптерине, окутуунун технологияларына жана окутуу-тарбиялоо процессин уюштурууга маңыздуу өзгөрүүлөр киргизилүүдө. Бул ар түрдүү деңгээлдеги максаттарды белгилөөдө окутуунун ишмердүүлүк мазмунун, анын маданий багытын, жалпы дидактикалык принциптер менен катар (көрсөтмөлүүлүк, аң-сезимдүүлүк, жолун жолдоочулук, жеткиликтүүлүк, колдон келүүчүлүк, тутумдуулук) сыяктуу принциптерин аныктайт:

- Жаратылышка ылайыктуулук принциби (окуучулардын типологиялык, жаш жана жеке өзгөчөлүктөрүн эске алуу);
- Окуучулардын автономия принциби окуу ишмердигинде активдүү субъект катары каралат жана алардын жеке иштөөсү салыштырмалуу жогорулайт.
- Окутуунун жемиштүүлүк принциби – реалдуу жыйынтыкты көздөө багытында жеке-кептик ишмердүүлүгүн башка (эмгек, эстетикалык), ишмердүүлүктөрүнө кошуу менен окуучунун ички дүйнөсүнүн өсүшүнө алып келет.

Адекваттуу окутуунун технологияларынын ичинен «кызматташтыкта окутуу» өзгөчөлөнөт. Ден-соолукту сактоо технологияларына чоң маани берилет, айрыкча баштапкы этапта, активдүүлүктүн түрлөрүн алмашууга карата, окуу кептикти окуу оюнга, интеллектуалдык активдүүлүгүн дене-тарбиялык кыймыл аракет

активдүүлүгүнө, же болбосо окуучулардын чарчоосун басаңдатуу максатында (сүйлөө окуу же жазуу менен же тескерисинче)

Окуу-тарбиялык процессинде алгылыктуу өзгөрүүлөр байкалат, мисалы:

- Мугалим менен окуучунун маек стилинде – авторитардык стилден кызматташтык өнөктүк стилине өтүү;
- Жуптук жана топтук иштердин формалары фронталдык формаларга караганда басымдуулук кылуусу;
- Окутуу процессинде мугалим окуучуга (тексттерди, көнүгүүлөрдү тандоо кырдаалын түзүп берүүсү, алардын кайсынысын мурун же кийин ырааттуулукта аткаруусу жана кошумча тапшырманы окуучулардын кызыгуусуна жана өз алдынча чечүүсүнө жараша берилиши – чет тилдерине окутуу процесси инсандык мааниге ээ экендигин көрсөтөт;
- Окуучулардын рефлексивдүү – өздөрүн «башка көз менен кароо» ишмердүүлүгү алардын мүмкүнчүлүктөрүн жана керектөөлөрүн өз алдынча баалоосуна алып келет.

3-класс үчүн англис тили окуу китебинин түзүлүшү жана жалпы методикалык сунуштар

Жаңы окуу планы боюнча чет тилдерге (англис) окутуу 3-класстан башталат. Окуу комплекси үч – бири-бири менен тыгыз байланышта жана бири бирин толуктоочу компоненттерден турат:

- о **Class Book** – Окуучулар үчүн окуу китеп.
- о **Work Book** – Үй тапшырмасын аткаруу үчүн жумушчу китеп.
- о **Teacher's Book** – Сабактардын пландарын камтыган мугалимдин китеби же колдонмосу.
- о **Class Book** – Класстагы окуу китеби.

Бул окуу китебинин уникалдуулугу: башталгыч деңгээлде (elementary) балдар өзүнчө сөздөрдү, кургак грамматикалык структураларды гана окубастан, берилген контекстте жана сүйлөшүүлөрдө кеп куруу, баарлашуу ишмердигине ээ болушат.

Окутуу алфавиттен куралат. Ар бир алфавиттин тамгасына ылайык тыбыштар жана сөздөр, сөз айкаштары жана сүйлөмдөр тандалат. Алар берилген контекстте, рифмовкада, ырда жана сүйлөшүүдө бышыкталышат. Сунушталган ар бир сабактын

максатына жетүүсүнө ыкма жана каражат болуп, түстүү сүрөттөр, ар кандай кырдаалдык тапшырмалар жана оюндар эсептелет. Алынган информацияга жана тапшырманын аткарылышына жараша балдар грамматикалык материалды кайталашып жана бышыкташат. Буларга: 3-класс үчүн керектүү грамматикалык категориялар киришет.

I - жарым жылдыкта ар бир сабактын ичине:

- 1) фонетикалык көнүгүүлөр – 3-5 мин.,
- 2) дене тарбия көнүгүүсү – 2-3 мин.
- 3) диалог түрүндөгү кептик үлгүлөр – 10-15 мин.
- 4) лексикалык бирдиктер менен иштөө – 10-15 мин.
- 5) текст менен иштөө (окуу жана жазуу) – 10-15 мин.
- 6) рифмовка, ырлар, оюндар менен иштөө 5-10 мин кирет.

Экинчи жарым жылдыкта ар бир сабак 2-3 минуталык кезектеги окуучунун билдирүүсүнөн, мында: кайсы күн, кайсы ай, жыл мезгили, келбей калган окуучу жөнүндө маалымат жана башкадан турат.

1. Фонетикалык көнүгүүлөр.

Көңүл көбүнчө сөздү айтууга арналат. Биринчи сабактан баштап эле фонетикалык көнүгүүлөрдүн ичинен фонетикалык машыгуу менен иштөө керек. Фонетикалык машыгуу окуучулардын эне тилинен чет тилге өтүүсүндө сүйлөө органдарынын туура иштөөсү үчүн маанилүү.

Тыбыштардын баары 3-класста тааныштырылат. Оңой тыбыштар үчүн чет тилинде туурап айтуу же сүйлөө колдонулат, ал эми кыйын айтылуучу тыбыштар үчүн айтылыш эрежелерин түшүндүрүү зарыл. Сөздөрдү айтууда сингамонизмдин таасиринен алыс болуу керек. Каткалаң тыбыштардын жумшак тыбыштар менен болгон аракети тыбыштарды биринчи муундап, жай, анан темпти азайтып, чогуу айтылуусуна алып келет.

Айтуу ишинде көңүлдүн көбүн ритмикалык басымга, интонацияга буруу керек. Ошондуктан рифмовкаларды, чоң эмес ырларды жаттоо сунушталат. Жеңил ыргак менен кыскараак ырларды ырдоо керек. Мугалимге бул оор келсе, анда рифмовкаларды же обонсуз ырларды жаттаттуу зарыл. Фонетикалык машыгууда хордук иштерди, катарлар боюнча айттырууну, жуптар жана жеке айтуу иштерин айрыкча оор келген тыбыштарды айтуу иштерин жүргүзсө болот. Дисктерди угуу иштери да сунушталат.

2. Кеп үлгүлөрү жана лексикалык бирдиктер менен иштөө.

Жаңы сөздөрдү жана кептик үлгүлөрдү киргизүүдө көңүлдүн көбүн тыбыштарды туура айтууга, жөнөкөй сүйлөмдү ырастоочу, терс жана суроолуу маанисинин ритмикалык-интонациялык жагына буруу керек. Кабыл алып жана кайра айтуу процессинде төмөнкү көнүгүүлөр сунуш кылынат.

Биринчи баскыч – кептик үлгүнү кабыл алуу, аны ойлонуп түшүнүү, мугалимдин артынан кайталоо, катарлар, жуптар менен жана жекече иштөө.

Экинчи баскычында кеп үлгүсүн автоматташтырып айтууда, башкача айтканда билгичтиктерди өнүктүрүүдө төмөнкү көнүгүүлөр сунуш кылынат:

а) Суроо-жооп иштери.

Класс бир нече катарга жана топко бөлүнөт (3-4)

Үчүнчү баскычта тема боюнча же кырдаал боюнча ар кандай көнүгүүлөрдү аткарышат: эки кишинин сүйлөшүүсүн үлгү боюнча же берилген кырдаал боюнча, сүрөт боюнча түзүшөт.

Жаңы сөздөрдү түшүндүрүүдө лексикалык көндүмдөрдү текст менен иштөөдөн мурун түшүндүрүүдө калыптандыруу зарыл. Лексикалык бирдиктин катнашына көңүл буруу керек, себеби жаңы сөздү максималдуу түрдө кайталоо үчүн иллюстративдик жана тилдик көргөзмө колдонулат.

3. Грамматикалык көндүмдөр менен иштөөдө төмөнкү көнүгүүлөрдү колдонсо болот:

а) Баарлашуу максатында грамматикалык үлгүлөрдү колдонуп, сүйлөп берүүнү кабыл алуу. Үлгүлөргө толуктоо максатында түшүндүрүү иштери жүргүзүлүүсү мүмкүн.

б) Грамматикалык үлгүлөрдү кеп арасында туурап сүйлөө, мисалы, кептик үлгүлөрдү берүүдө.

в) Грамматикалык структураларды автоматизациялоодо шарт-кептик көнүгүүлөр (мисалы, диалогтук, монологтук кепти окутууда, текстти окутууда) колдонулат.

Мисалы **What can you do?** структурасын бекемдөө максатында мындай оюнду ойноо мүмкүн: Мугалим окуучуларды жогорудагы суроону кайталатат жана аны кайрадан мугалимден суратат. Мугалим жооп берет: **I can dance** ж.б. Андан кийин ал бир окуучуну чакырып, ал өзүн коёнок элестетишин айтып, диалог түзүшүп коюшун сунуштайт.

окуучулар: Who are you?

коёнек: I'm a little grey hare.

окуучулар: What can you do?

коёнек: I can run, I can hop, I can jump.

Калган катышуучуларга өздөрүн: кичинекей бака, чоң ит, мышык, козу, элик, кулун катары элестетүүсүн сунуштоо керек.

Диалогтук кепти өнүктүрүүдө иштин баскычтуулугун эске алуу зарыл.

1) Текстке чейинки баскычта, лексикалык жана грамматикалык көндүмдөрдү калыптандыруу максатында микродиалогдорду түзүү ишке ашырылат. (2-3 реплика).

2) Экинчи баскычта жогорку микродиалогдор репликаларды кеңейтүү менен өнүктүрүлөт.

3) Тексттен кийинки баскычта сунушталган кырдаалдар боюнча диалог менен иштөө берилет.

4. Угуп, түшүнүүгө окутууда (аудирование) мугалим төмөнкү маселелерди чечүүсү зарыл:

- Окуучулардын угуп, эстеп калуусун өнүктүрүүнү;
- Мугалимдин кебин, дисктерге жазылган тексттерди түшүнүүнү;
- Орто ыргактагы кепти түшүнүү.

Укканды түшүнүү үчүн көнүгүүлөр: угуу жана текстти түшүнүү; уктурулган эпизоддорду ойлонуп, жооп берүү; ж.б

5. Окуу жана жазуу.

Окуу үчүн берилген татаал эмес аутентивдүү тексттерди көркөм окууну үйрөтүү; жазуу ишинде тамгаларды, сөздөрдү, сүйлөмдөрдү жана кыска куттуктоолорду (туулган күн, жаңы жыл ж.б), чет элдеги досторго өздүк кат жазууну үйрөтүү;

6. Дене тарбия көнүгүүлөрү

Ар бир сабакта (2-3 мин.) көнүгүү жасоо керек. Адегенде мугалим, анан окуучулар команда беришет.

Окуу курсу 3-класста 6 тематикалык сабакты камтыйт, ар бир чейректен кийин окутулуучу жалпылоо сабактары анын ичине кирет.

I чейрек (15 сабак) 1ден 15ке чейин;

II чейрек (13 сабак) 17ден 30га чейин;

III чейрек (19 сабак) 32ден 51ге чейин;

IV чейрек (11 сабак) 53дөн 64кө чейин.

Окуу китеби боюнча сабактардын пландары.

Сабактарды пландоодо ишти туура уюштуруу үчүн атайын талаптарга жооп берүү зарыл.

1. Сабактын материалы окуу китебинде кандай берилсе, ошол нукта сабакты өткөрүү зарыл.

2. Грамматикалык материал кептик бөлүм менен барабар өтүлүүгө тийиш.

3. Бардык машыктыруучу көнүгүүлөр класста аткарылат. Жаңы материал класста түшүндүрүлүп, бышыкталгандан кийин үйдө кайталанат.

4. Тил жана коммуникация боюнча материалга бөлүнгөн убакыт теманын көлөмүнө жана татаалдыгына жараша өзгөрүп турушу мүмкүн.

5. Сабактардын көпчүлүгү коммуникативдик көндүмдөрдү тилдик материал менен айкалыштырган түрдө болуусу керек.

6. Сабак башталаардын алдында тилин үйрөнгөн өлкө тууралуу анча чоң эмес аңгемелерди, эне тилде айтып берүү англис тилин үйрөнүүгө кызыкчылык туудурат.

I чейректин силлабусу

I чейрек	I чейректин аягында окуучулар:
Темалар	Тамгаларды Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Ggni. билишет Саламдашууну, таанышууну, коштошууну, кээ бир жаныбарлар, нерселер, оюнчуктар менен таанышууну билишет.
Чейректин жыйынтыгы	Сүйүктүү жаныбардын сүрөтүн дептерге тартуу, боёо, топтогу балдарга презентациялоо. Ролдордо таанышууну, саламдашууну аткаруу.
Социалдык-коммуникативдик компетенттүүлүктүн жыйынтыктары	Ар кандай эл менен түрдүү убакытта саламдашуу. Суроо жана жооп берүү. Өздөрү жана сүйүктүү жаныбары жөнүндө кыска сүйлөшүү.

Компетенттүүлүк жыйынтыктары жана уюштуруу, чечүү маселелери.	Кыз жана бала жөнүндөгү берилген лексиканы жак, роддор боюнча талдоо.
Маалыматтык компетенциянын жыйынтыгы	Ыр ырдоо, рифмовкаларды англисче айтып берүү. Мугалимге кайрылуу «Мисс», «Мистер» + фамилия. сөздөрүн колдонуу. Рахмат айтуу, кечирим суроо. Керектүү ишараттарды жасоо. Өз жана чет тилдерин салыштыра билүү, айырмасын, окшоштугун билүү. Мисалы: сен/ сиз, you менен.
Лексика	Саламатсыздарбы, кайыр кош, кечириңиз, рахмат, ant, apple, bear, bee, boy, ball, dog, doll, dress, eagle, egg, elephant, frog, foal, fish, girl, granny, garden, glasses, giraffe, cat, chicken, cake, to like, to climb, to creep, to look, to have, to fly, to stop, to say, to play, to stand, to drink, to dance, to read, to write, black, orange, brown, white, red, blue, yellow, green, grey
Грамматикалык структуралар	Сын атоотор (1-15); белгисиз артикль a, an; зат атоочтун көптүк түрү; to have этиши учур чакта жек санда; The Present Indefinite tense; этиштерди колдонуу can и may; ат атооч

I чейрек

Киришүү сабагы

Максаты:

1. Окуучуларды жаңы предмет катары англис тили менен тааныштыруу.
2. Окуучулардын мугалимдердин кебин угуп, түшүнүп, аткаруу көндүмдөрүн калыптандыруу.

3. Жабдылышы: Дүйнөнүн жана Англиянын картасы; түстүү, сүрөттүү алфавиттик таблица

Окуу материалы:

Фонетика	Лексика	Мугалимдин кеби
Алфавиттеги 26 тамганын аталышы	Ар бир тамгага берилген сөздөр	Good morning! Good afternoon! Good evening! Good bye! Hello! Hi! Stand up! Sit down! Hands up! Hands down! My name is ... What's your name? Answer! Repeat please!

Киришүү сабагында окуучулар англис тили мугалими жана жаңы предмет катары англис тили менен алгачкы жолу таанышышат. Сабак мүмкүн болушунча таанып билүүгө багытталаган көрсөтмө куралдар менен жакшы жабдылган англис тили кабинетинде өтүшү максатка ылайыктуу. Мындан тышкары окуучуларда окуу китеби, көнүгүү дептери, сөздүк дептери, кара жана түстүү калемдер ж.б. керектүү окуу куралдары болушу эскертилет.

Сабактын болжолдуу жүрүшү

Мугалим класска кирип, окуучулар менен англис тилинде: Good morning! же Good afternoon! деп учурашат. Туруп турган окуучуларга жандап Sit down please! дегенде отуруу керектигин түшүнүшөт. Мугалим: My name is ... деп өзүн-өзү тааныштырат. What is your name? Деген суроону бир окуучуга берет, божомолдоп түшүнгөн окуучу жооп берүүгө аракет кылат. Болбосо мугалим өзү которуп жообун дагы кайталап айтат. Бул суроо дагы бир нече окуучуга берилет, алар которбой эле жооп берүүгө өтүшөт. Бара-бара сабактын жүрүшүндө Stand up! Sit down! Hands up! Hands down!

Answer! Repeat please! сыяктуу кайрылуулар жаңдоо жана кыймыл аракеттерди кайталоо менен аткарылат.

1. Аңгемелешүүнүн болжолдуу мазмуну

Киришүү сабагында мугалимдин окуучулар менен, окуучулардын жаңы предмет катары англис тили менен алгачкы таанышуусу болот. Мугалим окуучуларга чет тилдерин билүү, чет өлкөлөрдө окуу, иштөө жана жашоо кадыресе көрүнүшкө айлангандыгын баса белгилейт. Окуучулардан англис тили алардын жашоосунда, келечекте кандай максаттарда керек болорун сурамжылап көрүүгө болот. Алар чет өлкөлүктөр менен пикир алышуу, китеп окуу, мультфильмди көрүү ж.б. деп жоп берүүлөрү мүмкүн. Мектептеги англис тили кабинетинде Англиянын картасы, тарыхы, маданияты, алфавити, фонетикасы жана грамматикасы камтылган материалдар болушу зарыл.

Мугалим бул сабакта окуучулар үчүн Улуу Британиянын географиялык абалы, мамлекеттик түзүлүшү, символдору ж.б. тууралуу маалымат берүүсү абдан кызыктуу болот.

Улуу Британия аралдарында жайгашкан Бириккен Королдук төрт бөлүктөн турат. Алар Англия, Шотландия, Уэллс жана Түндүк Ирландия. Бул төрт бөлүктүн өз өзүнчө борбору бар. Англиянын борбору Лондон, Шотландиянын борбору Эдинбург, Уэллстики Кардифф, ал эми Түндүк Ирландиянын борбору Белфаст. Символдору дагы бири биринен айырмаланат. Англияныкы кызыл роза, Шотландияныкы төө тикен, Уэллстики саргыч пияз гүл (нарцисс), Түндүк Ирландияныкы уй беде.

2. Англис тилинин алфавити жана анын өзгөчөлүктөрү:

Алфавит 26 тамгадан турат. 6 тамга үндүү, 20 тамга үнсүз болуп эсептелет. Тамгаларга караганда тыбыштар көп, 44 тыбыштын 20-сы үндүү, 24 үнсүз. Англис тилиндеги сөздүн тыбыштык курамын өйрүнүүгө ыңгайлуу болуш үчүн өзгөчө белгилер тыбыштык символдор колдонулат. Сөздүн тыбыштык курамын квадраттык кашаага алынган символдор менен жазуу **фонетикалык транскрипция** деп аталат. Тыбыштарды туура айтуу боюнча эрежелерди салыштырууларды жана дагы көрсөтмөлүү түшүндүрүү керек. Интернационалдык болуп калган футбол (football), баскетбол (basketball), бокс (box) ж.б.у.с. сөздөр орус тили аркылуу кыргыз тилинде дагы кеңири орун алгандыгын белгилей кетүүгө боот.

Алфавиттеги тамгаларды 5-тен же 7-ден бөлүп тааныштыруу керек. Мугалим ар бир тамганы өзү атап айтып, окуучуларга 3-4 жолудан кайталатат. The ABC ырын кассетадан угузат же өзү ырдап берип, окуучуларга ырдагып үйрөтөт. Бул ырдын эки варианты сунушталат:

I. The ABC

ABCDEFGH,

HIJK

LMNOP,

QRST

UVW,

XYZZ

Now I know the ABC

II. ABC

ABC

ABCDEFGH

I like English!

AB ABC

ABCDEFGH

HIJK

LMNO I like English!

AB ABC

ABCDEFGH

HIJK

LMNO

PQRST wow!

I like English!

I like English!

ABCDEFGH

HIJKLMNO

PQRSTUV

WXYZ I like English!

3. Кептик бирдиктер (КБ) менен иштөө

Мугалим сабак аяктап бараткан учурда өтүлгөн бардык кептик бирдиктерди кайталайт: Good morning!

Good afternoon!

Good evening!

Good bye!

Stand up! Sid down! Answer!

Repeat please! Hands up!

Hands down!

My name is ...

What's your name?

Бул кептик бирдиктер менен көнүгүлөрдү 2- 3 жолудан аткарып
Good morning! ырын үйрөтөт:

Good morning! 2

Good morning to you!

Good morning dear teacher

We are glad to see you!

Акырында Good bye!деп коштошуп чыгат.

Артикуляциялык гимнастика:

Англис тилин окуудагы оозеки оңдоп түзөтүү курсунда, ар бир сабакта сүйлөө мүчөлөрүнүн гимнастикасы менен баштоо максатка ылайык келет. Тил, эриндер же жалпы эле ооз көңдөйү, сүйлөө мүчөлөрүү үчүн көнүгүүлөр тыбыштарды так, даана айтууда ийкемдүүлүктү пайда кылат. Тыбыштарды туура айтууга багытталган артикуляциялык гимнастиканы жасоо бара-бара сөздөрдү жана сүйлөмдөрдү туура айтуу үчүн дагы өбөлгө түзөт.

Башталгыч баскычта жасалуучу көнүгүүлөр:

I. 1. Оозуңарды кенен ачкыла. Астыңкы жаакты болушунча ылдый түшүргүлө.

2. Оозуңарды жапкыла

II. 1. Оозуңарды жарым жартылай ачкыла.

2. Оозуңарды бир аз кеңирээк ачкыла. Астыңкы жаакты болушунча ылдый түшүргүлө.

3. Оозуңарды жапкыла.

III. 1. Эриндериңерди жылмайып тургандай абалда кармагыла.

2. Эрдиндерди бекем жапкыла.

IV. 1. Үстүңкү жана астыңкы тиштерди толук көрсөткүлө.

Эриндер тиштерди жапасын (бул “арсайтуу” деген көнүгүү)

V. 1. Оозуңарды ачкыла. Тилдин учун тиштин түбүндөгү дөмпөкчөлөргө карай көтөргүлө (тилдин учун тиштердин түбүндө).

2. Тилиңерди ылдый түшүргүлө.

VI. 1. Оозуңарды кенен ачкыла жана тилиңерди артка карай тарткыла. Тилдин арткы бөлүгү жумшшак таңдайды көздөй көтөрүлсүн.

2. Тилди ылдый түшүрүп алдыга карай сунгула. Тилдин учу астыңкы тиштерге тиет.

Бул көнүгүүлөрдү күзгү алдында же окуучулардын ар биринин өзүндөгү күзгү менен бир нече жолу кайталап жасоого болот.

Фонетикалык көнүгүүлөр менен иштөөнүн тартиби:

1. Көнүгүүнү алгач мугалим өзү окуп берет же техникалык каражаттан угузулат.

2. Өтүлүп жаткан тыбышты туура айтууда сүйлөө мүчөлөрүнүн кызматы боюнча түзүлгөн схемалар же таблицаалар сүрөттөр колдонулат.

3. Тыбышты окуучулар мугалимдин көзөмөлүндө күзгү колдонуу менен кайталашат.

4. Тыбышты жалпы жана жекече кайталоолор менен туура айтуу машыгуулары жүргүзүлөт.

5. Сөздү угуп жалпы кайталоодон кийин окуучуларды жекече окутуу керек.

6. Экинчи жолку окууда жекече окуган окуучуну калган окуучулар угуп отурашат, окуучунун каталары оңдолот.

7. Үчүнчү жолкуда окуу билгичтигин балоо үчүн окутулат.

8. Окуу техникасынын иштеп чыгууда мугалим окуучуларга сүйлөмдү ритмикалык топтого туура бөлүштүрүүнү жана шар окууну үйрөтөт.

Англис тилин окутуунун биринчи жылында I чейректеги сабактарга коюлуучу тарбиялык жана өнүктүрүүчүлүк милдеттер:

1. Окуунун жана жазуунун техникасын иштеп чыгуу, алфавиттеги тамгалардын аталышын туура айтуу.

2. Окуучулар менен алфавиттин ар бир тамгасынын туура айтылышын, жазылышын жана окулушун иштеп чыгуу.

3. Окуучулар мугалимдин кебин туура түшүнүп, кайталоо, буйруктарын аткаруу, кептик бирдиктерди шар айтуу көндүмдөрүн калыптандыруу.

4. Окуучулардын чет тилдик кептик иш аракетке кызыгууларын колдоо.

5. Класстагы иш аракеттерди аткаруу шарттарында окуучу өзүн классташтары менен салыштыруу билгичтиктерин өнүктүрүү.

6. Окуучуда өзүнүн жана башкалардын оозеки сүйлөө кебин кабыл алуу жана көзөмөлдөө көндүмдөрүн калыптандыруу.

Сабактардын үлгүлөрүнүн методикалык иштелмелери

Сабактардын үлгүлөрүнүн алты методикалык иштелмеси берилген. Мугалимдер аларды үлгү сабак катары жумушчу көрсөткүч кылып колдонушса болот. Мугалим сабактардын ордун алмаштырып, көнүгүүлөрдү, фонетикалык көнүгүүлөрдү, рифмовкаларды кошо алат.

Биринчи чейрек – Quarter I

Биринчи сабак – Lesson one

Сабактын темасы: Аа [ei]тамгасы

Сабактын максаттары:

1. Окуучулардын англис тилинин алфавитин өздөштүрүүсүнө өбөлгө түзүүчү көнүгүүлөр:

а) Уйкаш саптарды хордук жана жекече кайталоо;

б) The ABC game оюнун ойнотуу;

в) Аа тамгасы менен башталган сөздөр катышкан аңгемени окуу.

2. Аа тамгасы менен башталган сөздөрдү туура айтуу, окуу, жазуу үчүн алардын тамгалык тыбыштык курамына, графикалык жазылышына жана лексикалык маанилерине окуучулардын көңүлүн буруу.

3. Коммуникативдик башкача айтканда пикир алышуу, оозеки сүйлөө кебин өстүрүү үчүн берилген диалогду угуп, түшүнүү, кайталоо: **Who is this? How are you? How old are you?** суроолорун жана алардын жоопторун туура интонация менен айтуу көндүмдөрүн калыптандыруу.

Сабактын жабдылышы:

Темага ылайыктуу сүрөттөр, алфавиттик таблица, оюп-кесилген тамгалардын жана тыбыштардын жыйнактары, техникалык каражаттар.

Сабактын планы. Аткарылуучу көнүгүүлөр.

Сабактын жүрүшү	Аткарылуучу көнүгүүлөр
1.Сабактын башталышы	1.Саламдашуу ырлары, диалог (дежур окуучу-окуучулар) 2. Уйкаш саптар а) An ant-hill is very little. Let ants live. Don't kill! б) Ex. 7, p.36 the song "Ann" 3. Алфавит боюнча оюн ойнотуу жана 1, 2, 3-көнүгүүлөрдү кайталоо. 1. Аңгемени окуп берүү. 2. 35 бет 2-көнүгүүнү иштөөдө окуучуларга сөздөрдүн транскрипциясын жаздыруу керек. 3. Adil, an ant, an ant-hill боюнча сүрөттөрдү доскага тартып же фланеллеграфты колдонуп көрсөтүүгө болот. 36-бет. 6-көнүгүү. 4. What's this? What's that? суроолорун жана This is... , That is... жоопторун берип, сүрөттөр жана сөздүк менен иштөө.
	5. Белгисиз артикль боюнча таблицадагы сөздөр менен сүйлөмдөрдү түзүү жана доскага жаздыруу. A/an болуп окулушун баса белгилөө керек.
2. Бышыктоо көнүгүүлөрү	2-көнүгүүнү доскага чыгып жазышат. 36-бет. 5-көнүгүүнү ролдоштуруп аткарышат. Алдын-ала суроо жооптордун интонациясын туура коюп, айтууга үйрөтүү керек. Бул диалог угуп, түшүнүүгө карата берилген.
Үй тапшырмасы	2-көнүгүү 35-бет. Альбомго сүрөттөрдү тартып, астына сөздөрдү англисче жазып коюуга болот.

Баалоо	Сабактын аягында окуучулар берилген сабакта канчалык билимге ээ болгонуна жараша туура баалоо жана эскертүүлөрдү берүү керек.
--------	---

Экинчи сабак – Lesson two.

Сабактын темасы: Аа [ei] тамгасы

Сабактын максаттары:

Сабактын аягында окуучулар төмөнкүлөрдү билүүсү керек:

1. Англис тилинин алфавитиндеги тамгаларды жана тыбыштарды туура айтуу боюнча артикуляциялык гимнастика жасаганды;

2. Аа жана Вb тамгалары менен башталган сөздөрдү туура айтканды, окуу жана жазуу көндүмдөрүн калыптандырганды; тамгалап атаганды жана тыбыштык талдоодо билгичтигин өнүктүргөндү;

3. Окуучуларда белгисиз артикль жана анын колдонулушу боюнча түшүнүктүн болуусу;

4. Окуучулардын оозеки сүйлөө кебин өстүрүү үчүн What is this? It is....

Бул суроо- жоопторунун кыскартылган

What is = what's

It is = it's формаларын билүүсү.

Сабактын жабдылышы:

Алфавиттик таблица, тамгалардын жана тыбыштардын жыйнагы; дүйнөнүн, Англиянын жана Кыргызстандын карталары, сүрөттөр, фонетикалык жана грамматикалык таблицалар.

Сабактын планы. Аткарылуучу көнүгүүлөр.

Тамгалар. Фонетика. Лексика. Грамматика. Кептик бирдиктер жана структуралар.

I. Сабактын башталышы

II. Мугалим: Good morning, children!

Окуучулар:

Good morning, good morning.

Good morning to you!

*Good morning dear teacher,
We are glad to see you!*

Ошол эле учурда мугалим окуучуларга англичандар убакытка карай ар кандай учурашаарын айтып, анын артынан кайталоосун сунуштайт:

Эртең менен – Good morning!

Түштө – Good afternoon!

Кечинде – Good evening!

Уктаарда – Good night!

Коштошоордо – Good bye!

Достор, классташтар Hello! Hi! (Салам!). деп, саламдаша алышат:

Hello! I am Anar!

What is your name?

Hi! My name is Kubat.

III. Үй тапшырмасын кайталоо/текшерүү:

Мугалим дүйнөнүн жана Англиянын, Кыргызстандын карталарын колдонуп, киришүү сабагында берилген маалыматтар боюнча окуучулардын түшүнүктөрүн текшерип көрөт. Мындан тышкары окуучулар үчүн кызыктуу болот деген маалымат болсо, айтып берүүгө болот.

IV. Артикуляциялык гимнастика үчүн окуучуларга күзгү ала жүрүү эскертилет. Сүйлөө мүчөлөрүнө карата гимнастика жасалгандан кийин, алфавит ырлары угузулат же мугалим өзү ырдап берип, окуучуларды дагы активдүү катышууга тартат. Тамгаларды туура айтууларын көзөмөлдөйт.

V. Аа жана Bb тамгаларынын аталышы, тыбыштардын туура айтылышы, окулушу жана жазылышы боюнча көнүгүүлөр:

(Presentation of the letters Aa and Bb, Spelling, Pronunciation of the Sounds, Reading and Writing Exercises)

Aa [ei], [æ], [eia] [ə]

1. [ei] дифтонгунун туура айтылышы үчүн сүйлөө мүчөлөрүнүн кызматы:

[eia] негизги тыбышын айтканда, эриндер бир аз чоюлуп жылмайып тургандай абалда болсун. Тилинерди алдыга жылдырып, тилдин учун астыңкы тишке тийгизгиле. Тиштер ачык көрүнүп турсун.

Дифтонгдун экинчи [i] тыбышын айтканда тилдин ортоңку бөлүгүн катуу таңдайды көздөй бир аз көтөргүлө. Кыргыз тилиндеги [й] тыбышындай күч менен эмес, басымсыз айткыла.

[æ] тыбышын туура айтуу үчүн оозуңарды кенен ачкылы да, астыңкы жаакты ылдый тез түшүргүлө. Тилдин учун астыңкы тиштин дөмпөкчөлөрүнө тийгизгиле. Кээде ачуу дары ичкенде ачуураканганыңырды элестегиле же болбосо иттин ысыкта оозун ачып акактап жатканын элестеткиле.

2. [ə] тыбышы кыска үндүү. Сүйлөө мүчөлөрүнө күч келтирилбей, сөздүн башында, же ортосунда болсо, тилди бир аз жогору көтөрүү менен басымсыз айтуу керек.

3. Bb [bi:] – тыбышын туура айтуу үчүн эриндерди абдан тыгыз жаап, кайра тез ачкыла. Аба ооз көңдөйү аркылуу өтөт. Кыргыз тилиндеги [б] тыбышы тез жана күч менен айтылат.

4. Аа тамгасы менен башталган сөздөр:

а) Тамгалап атоо жана окуу:

Spelling and reading:

an ant – [ən 'ænt] – кумурсканын сүрөтү.

Сөздү тамгалап атап айткандан кийин, окуу үчүн ар бир тамга берген тыбышты туура айтып, кошуп, шар окууга көнүгүү керек.

Тамгаларды көнүгүү дептерлеринде жазуу:

– Writing the letters: **Aa and Bb**:

Aa Aa

Bb Bb

VI. Артикль зат атоочтун сырткы белгиси. Белгисиз артикль зат атооч сөздүн же аны аныктап турган сөздүн алдына коюлат. Бир, кимдир бирөө, кандайдыр бир деген маанилерди билдирген байыркы англис тилиндеги an > one сөзүнөн келип чыккан.

Убакыттын өтүшү менен n тамгасы жоголуп, үндүү тамгалар менен башталган сөздөрдүн алдында гана сакталып калган.

Мисалга жогоруда өтүлгөн бардык сөздөрдү келтирүүгө болот.

an ant	a bee
an apple	a book
an apricot	a ball
an ant hill	a boy
	a bear

VII. What is this? Суроосун берүү менен Бул эмне? деген суроого.
Бул...

It is an ant (an apple, a bee) – деп жооп берүү керектигин түшүндүрөт. Бул кептик үлгүлөрдү What's this? It's...деп апостроф менен белгилеп, [s] тыбыштардын туура айтуу көнүгүүлөрүн аткарат:

What's this? It's – an ant
an apple
an apricot
an ant hill
a bee
a book

Диалог:

- Hello! I am Betty.
What's your name?
- Hi! My name is Bermet.
What's this?
- It's an apple. What's this?
- It's a ball.

VIII. Үй тапшырмасы:

1. Өтүлгөн сөздөр боюнча сүрөттөрдү тартуу жана астына аталыштарын жазуу;
2. Алфавитти ырдоо, жаттоо.

Үчүнчү сабак – Lesson three

Сабактын темасы	Сс жана Dd тамгалары
Сабактын максаттары:	Сабактын аягында окуучулар төмөнкүдөй балымдерге ээ болушат: 1. Сс жана Dd тамгаларынын аталыштарын жана алар берген тыбыштарды туура айтуу. 2. Сс жана Dd тамгалары катышкан сөздөрдү атоо, окуу жана жазуу. 3. To have этиш колдонуп сүйлөм түзүү.

Сабактын жабдылышы	Сүрөттөр, алфавиттик таблица, тамгалардын жана тыбыштардын жыйнагы.
Сабактын жүрүшү	
Сабактын башталышы	а) саламдашуу б) артикуляциялык гимнастика в) алфавит ырларын кайталоо г) Аа жана Вb тамгаларын кайталоо
Тамгалар жана тыбыштар	Сс [si], [k]
Сөздөрдү тамгалап атоо	a-ei, c-si-[s], e-[e], n-en-[n], t-ti-[t], a-ei-[æ], c-si-[s], a-ei-[æ], k-kei-[k] е-окулбайт, сөз ачык муунда болот.
Окуу	Сөздү тамгалап атап, аны түзүүгө кайсы тыбыштар катышып, кандай окулуп жаткандыгы такталат, окуучулар мугалимден кийин кайталап окушат
Жазуу	Сс жана Dd тамгаларынын сөздөрү менен бирге көнүгүү дептерине жазышат
Сүйлөм түзүү	I have a cent It's a cent
Балоо/ Үй тапшырмасы	Аа, Вb, Сс Dd тамгаларын жазып көнүгүү

Окуу материалы:

Сабактын темасы	Ее жана Ff тамгалары
Сабактын максаты: Сабактын аягында окуучулар ээ болуучу билимдер	1. Ее жана Ff тамгаларынын аталыштарынын тыбыштарды туура айтуу боюнча фонетикалык көнүгүүлөрдү аткаруу.

	2. Ее жана Ff тамгалары менен башталган сөздөрдү тамгалап атоо, тыбыштык талдоо, окуу жана жазуу билгичтиктерин өнүктүрүү. 3. Сүйлөм түзүү / Диалог аркылуу оозеки сүйлөө кебин өстүрүү.
Сабактын жабдылышы	Сүрөттөр, фонетикалык жана грамматикалык таблицалар, тамгалардын жана тыбыштардын жыйнактары, техникалык каражаттар.

Төртүнчү сабак – Lesson four

Окуу материалы:

Тамгалар	Фонетика	Лексика	Грамматика	Кептик бирдиктер, кайрылуулар, уйкаш саптар, ырлар
Gg	Gg тамгасы e, i, u тамгаларынын алдына [G] – ж калган учурлар [g] – г тыбышы болуп айтылат	a girl a granny a giraffe a garden	This is my granny Her name is Gulai.	<i>My granny can see. With glasses you and me. Stand up! Line up! Hands up! Hands down! Show me your hands!</i>
Hh [ɛɪtʃ]	[h]	a hat a house a hanger a horse a head	I am read+ing The Present Continuous	<i>This a hanger, This is a hat, And only there Sleeps my Pussycat</i>

Бешинчи сабак – Lesson five

Окуу материалы:

Сабактын темасы	Ii [ai] жана Jj [dʒeɪl] тамгалары
Сабактын максаттары: Сабактын аягында окуучулар ээ болуучу билимдер:	1. Ii жана Jj тамгаларынын аталыштарды туура айтуу боюнча фонетикалык көнүгүүлөрдү аткаруу. 2. Ii жана Jj тамгалары менен башталган сөздөрдү тамгалап атоо, тыбыштык талдоо, окуу жана жазуу билгичтиктерин өнүктүрүү. 3. To be этишин колдонуп сүйлөм жана диалог түзүү
Сабактын жабдылышы	Сүрөттөр, дүйнөнүн, Англиянын жана Кыргызстандын картасы Simple Present грамматикалык темасына карата таблица.
Сабактын жүрүшү	
Сабактын башталышы	1. Саламдашуу диалогу жана ырлар 2. Уйкаш саптарды кайталоо 3. Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg жана Hh тамгаларын кайталоо
Тамгалар, тыбыштыр жана лексикалык бирдиктер (сөздөр) менен иштөө: тамгалап атоо, тыбыштык талдоо, окуу, жазуу көнүгүүлөрү	Ii [ai]; [i] Jj [dʒeɪ]; [dʒ] ice [ais] i - ai - [aɪ] s--[-] - айтылбайт an ice-cream [æn] i - ai - [aɪ] c - si - [s] [ais 'kri:m] c - si - [k] r - a:(r) - [r] ea - [i:] m - em - [m]

То be этиш катышкан сүйлөмдөрдү жана диалог түзүү	What do you like? I like an ice cream. What do you see? I see an elephant.
Үй тапшырмасы:	Ii жана Jj тамгаларынын, тыбыштарын окуп жана жазып көнүгүү. Бул тамгалар менен башталган сөздөрдү тыбыштык талдоону кайталоо
Баалоо	Сабактын бүткүл жүрүшүнө активдүү катышкан жана начар катышкан окуучулардын аракеттерин белгилөө

Алтынчы сабак – Lesson six

Окуу материалы:

Тамгалар	Фонетика	Лексика	Грамматика	Кептик бирдиктер, кайрылуулар, уйкаш саптар, ырлар
Ii [ai]	[ai] [I]т	Indian an Indian girl ice an ice-cream minus an insect	Do elephants. Live in Africa? Yes, they do. No, they don't.	How old are you, Indira? I am nine. Irma Irkhi is, An Indian girl. She is very pretty Her hair is curly

Jj [dʒeɪ]	[G]	a jacket to jump jam juice a jar Japan		Stand up! Hands up! Turn around! Show me your right hand! Show down! <i>Let me see, Jam with tea. Juice is juicy For Jane and Lucy.</i>
--------------	-----	---	--	--

Түшүнүк кат (мугалимдер үчүн)

3-класстын окуучуларына арналган англис тили окуу китеби Кыргызстандын жалпы мектеп окуучулары үчүн, чет тили 3-класстан окутулуп жаткан учурда, жаңы окуу пландын негизинде жазылган биринчи окуу курал болуп саналат. Окуу курал эки вариантта иштелип чыкты: англисче-орусча жана англисче-кыргызча.

Окуу куралдын мазмуну жана түзүлүшү берилген этаптагы окутуунун милдеттерине жооп бере алат. Окутуу алфавиттен башталат. Мугалимге жана окуучуларга оңтойлуу болсун үчүн тамгалардын баары жана жаңы сөздөр латын транскрипциясы менен берилген. Биринчи чейректе мугалим ар бир сабакта окуучулар менен тамгалардын окулушун, жазылышын, айтылышын иштеп чыгуусу зарыл. Англис тилинин тамгалары бышыктоо материалы катары сүрөттөр, ырлар, рифмовкалар менен коштолот. Жаңы программанын талаптарына ылайык окуу китеп тематикалык принциптин негизинде түзүлгөн. Анда төмөнкү темалар бар: үй бүлө, мектеп, шаарлар, майрамдар, оюнчуктар жана оюндар, тамактануу, адамзат, жаныбарлар, түстөр, убакыт, жыл мезгили жана сандар.

Окуу китебинин түзүлүшү.

Окуу китебинде 60 сабак бар, алар төрт чейрекке бөлүнүшкөн. Үй тапшырмасын кайталоо материалы катары ар бир сабак боюнча берсе болот. Жарым жылдыктан кийин, кайталоо (Revision) сунуш-

талат. Бул бөлүмдүн милдети – жарым жылда өтүлгөн тилдик материалды тутумдаштыруу жана кайталоо болуп саналат. Материалдар: жазуу, текшерүү жана оозеки жыйынтык иштери үчүн колдонулса болот.

Сабактын түзүлүшү.

Биринчи чейректе, алфавит менен иштөө жүргүзүлөт. Окуучулар мугалимдин артынан ар бир тамганы, сөздү кайталашып, сүрөт аркылуу өз тилине которушат. Сөздөрдү жана сүйлөмдөрдү үч жолу кайталоодон соң бышыкташат, окуганды үйрөнүшөт жана дептерлерине жаза башташат. Сунушталган рифмовкалар, ырлар, фонетикалык көнүгүүлөр (өзгөчө татаал тыбыштарды жаттоодо) артикуляциялык көндүмдөрдү жакшыртууга, туура интонацияны өнүктүрүүгө, угуп-түшүнүүнү калыптандырууга багытталган.

Жаңы грамматикалык көрүнүштөрдү 3-класстын программасына ылайык схема, таблица жана эрежелер-көрсөтмөлөр менен түшүндүрүү керек. Машыктыруучу көнүгүүлөр кептеги грамматикалык материалды автоматташтыруу көндүмдөрүн иштеп чыгуу максатында пайдаланылат.

Дене тарбия көнүгүүлөрү сабакты кыймыл-аракет менен ар түрдүүлөштүрбөй гана, окуучулардын эске тутуусун, көңүл буруусун жана логикалык ой жүгүртүүсүн өнүктүрөт.

Кептик бирдиктерди угуп, түшүнүү жана сүйлөө үчүн колдонсо болот. Мында эки кишинин сүйлөшүүсүн үйрөтүү үчүн берилген көнүгүүлөр бар. Бул көнүгүүлөр тема менен, же текст менен, же ситуация менен байланышкан.

Лексиканы класста киргизүү жана бышыктоо сунушталат. Сөздүн маанисинен башка анын формасын (тыбыштык, графикалык, грамматикалык) түшүндүрүү зарыл. Лексиканы киргизүү үчүн берилген текст, сөздөрдү активдештирүү көнүгүүсү катары колдонулат. Бул максатты ишке ашыруу үчүн окуучуларга текстти кайра айтып берүү, суроолорго жооп берүү, диалог түзүү сыяктуу тапшырмаларды берүү зарыл. Тексттер тематикалык мүнөздө түзүлгөн, бул болсо жаңы сөздөрдү үйрөнүүнү контекст боюнча жеңилдетет. Мугалимге ар бир текстти эки сыйрадан окуп чыгуу сунушталат. Андан кийин гана, окуучулар негизги мазмунду түшүнүшөт жана суроолор менен текшерилишет. Мындан кийин, ар бир фразадан кийин, жаңы сөз бар жерде токтолуп, текстти жай

окуу керек. Окуучулар алгач текстти хор менен мугалимдин артынан кайталашат, анан жеке окушат.

Оюндар

Алфавитти жакшы өздөштүрүү үчүн төмөнкү оюндар сунушталат:

«ABC-games» (Алфавит оюну)

Класс эки командага бөлүнүп, капитандарын тандашат. Доскага кезек менен оюнчулар чакырылышат. Команда боюнча алар англис алфавитин айта башташат. Ар бир туура жооп үчүн 1 ден упай берилет. Эсеп доскада жазылып турат. Бул оюнду бир нече жолу ойносо болот.

«Echo» (Жаңырык)

Жаңы сөздөрдү тааныштырып жаткан учурда окуучулар туура кайталап жатышканына көңүл буруу керек. Мугалим класска артын салып, акырын бирок так сөздөрдү же тамгаларды айтат. Класс катуу үн чыгарып, жаңырык сыяктуу кайталоосу керек. Тыбыштарды жана тамгаларды кайталоодон кийин, сөздөр менен ойносо болот.

«What is missing?» (Эмне жетишпейт?) оюн өткөн сакбактагы лексиканы кайталоого, окуучулардын эске тутуусун жакшыртууга, англис сөздөрүн үйрөтүүгө, ойду англисче айтууга жана түшүнүүгө арналат. Столдун үстүнө балдарга белгилүү нерселерди, заттарды, оюнчуктарды жайгыла. Стол 10 окуучу үчүн даярдалат. Бир окуучу столго келип, бир нерсени алып, эстеп калууга аракет жасайт. Андан кийин, класска карап турат, ал эми мугалим нерселерди аралаштырып, бирөөнү алып салат. Окуучуга карап: «*Tell me, please. What is missing?*». Окуучу эмне жок экенин табууга аракет жасайт. Мисалы, маймылдын сүрөтү жок болсо, - *An ape is missing*. Жок нерсени тапкан окуучу кийинки окуучуну тандайт.

«Alphabet race» (Алфавиттик жарыш)

Класс 2 топко бөлүнөт. Ар бир оюнчуга тамга (окуучулардын санына жараша) бирден же экиден жазылган карточка берилет. Ар кандай түстөгү карточка болсо жакшы болот. Командалар бетме-бет

турушат. Мугалим алып баруучу болот же окуучулардан шайласа деле болот. Алып баруучу айтат: мисалы, “a duck”, команданын оюнчулары колдорундагы карточкалары менен берилген сөздү түзүүлөрү зарыл. Ким ылдам түзсө, алар жеңүүчү боло алышат.

«Word Ball» (Сөздүү топ).

Бул оюн өткөн сөздөрдү кайталоо үчүн ойнолот. Класс 2 командага бөлүнөт. Командалар 2 катар бетме-бет турушат. Оюнду баштоо үчүн, мугалим алар турган катарга туруп, топту англисче сөз айтып, ыргытат. Топту кармап алган окуучу, сөздү кайталап, башка сөздү айтат жана топту каршылаш командага ыргытат. Сөздү кайталай албай калган же башкасын айтпаган окуучу оюндан чыгат. Мугалим сөздүн туура жана жакшы интонация менен айтылышын текшерип турат. Кайсы командада оюнчулар көп калса, алар жеңишет.

Мугалимдин көрсөтмөсү, суроолору жана буйруктары

What do you think?

Why don't you answer?

Don't tell him the answer!

Don't help him!

No that isn't quite right.

You've got it wrong.

You're wrong.

I don't think /believe you know this rule.

It seems to me you don't know this rule.

You've said it without thinking.

I'll give you a lower mark.

You haven't prepared your homework properly.

I'll ask you again tomorrow.

You worked well during, the lesson.

I'll give you (a) five.

Let's move on/go to the reading of the text.

Will you get out/ take out your books.

Can you share the book with Bolot?

Read page 19.

Read the text - up to page 20.

Look at your books. Turn over (the page).

Listen carefully.

Pay attention.

Could you read, a little faster? Will you go a bit more quickly?

You must / should try to read aloud every day.

Put your books away. Put away your books.

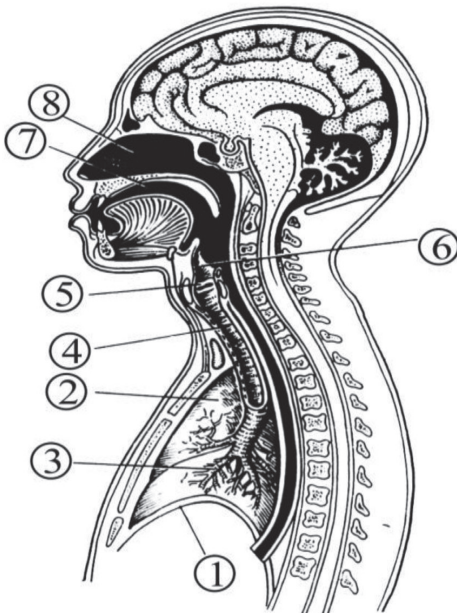
Will you come (out) to the blackboard, please.

Will you go and fetch /get some chalk?

Англис алфавити

A a	[ei]
B b	[bi:]
C c	[ci:]
D d	[di:]
E e	[i:]
F f	[ef]
G g	[dʒi:]
H h	[ertʃ]
I i	[ai]
J j	[dʒeɪ]
K k	[keɪ]
L l	[el]
M m	[em]
N n	[en]
O o	[ou]
P p	[pi:]
Q q	[kju:]
R r	[a:]
S s	[es]
T t	[ti:]
U u	[ju:]
V v	[vi:]
W w	[ˈdablju:]
X x	[eks]
Y y	[wai]
Z z	[zed]

Сүйлөө мүчөлөрү

1. Боор эт
2. Өпкө
3. Кекиртек
бутакаларынын өпкө
менен кошулган жери
4. Кекиртек (дем алуу
түтүгү)
5. Үн жылчыгы
(көмөкөй)
6. Кекиртек
7. Ооз көндөйү
8. Мурун көндөйү

1. Ооз көндөйү
2. Алкым
3. Мурун көндөйү
4. Кекиртек

1. а - тилдин учу,
б - алды,
в - арты
2. Эриндер
3. Тиштер
4. Жумшак таңдай
5. Катуу таңдай
6. Тиштин түбүндөгү
дөңчөлөр

Алфавиттин айтылышы

1. Aa [ei] эй – «эй» жана «ый» деген сөздөрдөгү «э» менен «ы» нын ортосундагы тыбыштай айтылат.

2. Bb [bi:] би – «б» кыргыз тилиндеги «б» тыбышындай айтылат, сөздүн аягында каткалаң болбойт. Эриндер абдан тыгыз жабылат да, кайра тез ачылат.

3. Cc [si:] си – «с» үстүңкү тиштердин дөңчөлөрүнө тилдин учу тийип айтылат.

4. Dd [di:] ди – «д» үстүңкү тиштердин ички дөңчөсүнө тилдин учу тийип айтылат.

5. Ee [i:] и – «и» созулма үндүү болуп окулуп, эриндер жылмаюуну көрсөтөт.

6. Ff [ef:] эф – «ф» үстүңкү тиштердин мизи ылдыйкы эриндин орто ченине чейин тийип айтылат.

7. Gg [dʒi:] джи – «дз» кыргыз тилиндеги «ж» тыбышына окшош айтылат.

8. Hh [etʃ] эйч – «тч» үстүңкү тиштердин ички дөңчөлөрүнө тилдин учу тийип айтылат.

9. Ii [ai] ай – «чай» деген сөздөгү «ай» тыбышындай айтылат.

10. Jj [dʒei] – «джей» – «дз» кыргыз тилиндеги «ж» тыбышына окшош айтылат.

11. Kk [kei] кей – k – «кен» деген сөздөгү «к» тыбышындай жарылып айтылат.

12. Ll [el] эл – «л» тилдин учу үстүңкү тиштердин түбүнө тийип айтылат.

13. Mm [em] эм – «м» кыргыз тилиндеги «м» тыбышындай айтылат.

14. Nn [en] эн – «н» тилдин учу үстүңкү тиштердин түбүнө тийип айтылат.

15. Oo [əu] оу – «оу» болуп окулат. Биринчи тыбышы басым менен, экинчиси басымсыз окулат.

16. Pp [pi:] пи – «р» кыргыз тилиндеги «п» тыбышындай жарылып айтылат.

17. Qq [kju:] кью – «к» кыргыз тилиндеги «к» тыбышындай жарылып айтылат.

18. Rr [a:] aa – «а» созулма тыбыш болуп окулат. «г» тыбышын

туура айтуу үчүн тилди «ж» тыбышын айтчудай абалга келтирип туруп, тилдин учун жогору, таңдайды көздөй кайрып айтуу керек.

19. Ss [es:] эс – «s» тилдин учу үстүңкү тиштердин түбүнө тийип айтылат.

20. Tt [ti:] ти – «t» тилдин учу үстүңкү тиштердин түбүндөгү дөңчөлөрүнө тиет да, тилдин алдыңкы жана ортоңку бөлүктөрү ылдый түшүрүлөт.

21. Uu [ju] ю – «юу» деген сөздөгү «юу» тыбышындай болуп айтылат.

22. Vv [vi] ви – «v» ылдыйкы эриндин орто чени үстүңкү тиштин мизине тийип айтылат.

23. Ww [dʌblju] даблью – «л» «а» кыска айтылат. «w» тыбышы «у» тыбышына окшош, эриндер тегеректелип, бир аз алдыга умтулган абалда болуп, тил тиштерге тийбей айтылат.

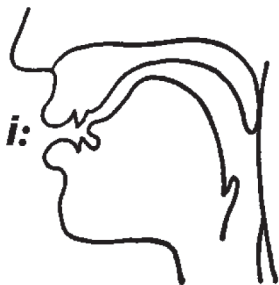
24. Xx [eks] экс – «кс» кыргыз тилиндеги «кс» тыбышындай айтылат.

25. Yy [wai] уай – көпчүлүк учурда «ай»болуп окулат.

26. Zz [zed] зед – «z» тилдин учу үстүңкү тиштердин түптөрүнө жана ички дөңчөлөрүнө тийип айтылат.

Тыбыштардын айтылышы

§3. Үндүү тыбыштар [i:] ии, [i] и.

Созулма [i:] ии тыбышын айтууда тил алдыга жылат, тилдин учу астыңкы тиштердин түбүнө такалат, тилдин ортоңку бөлүгү таңдайды көздөй көтөрүлөт. Эриндер ууртту карай бир аз күч менен чоюлуп, астыңкы жана үстүңкү тиштер жарым-жартылай көрүнүү менен айтылат.

Созулма [i:] ии тыбышын айтып бүткүчө үн бирдей чыкпайт: айтып баштаганда бул тыбыш ачык, ал эми акырында кууш, жабык үндүү болуп бүтөт.

Тапшырма.

[i:] ии тыбышын айткыла: i:-i:-i:; i:-i:-i:

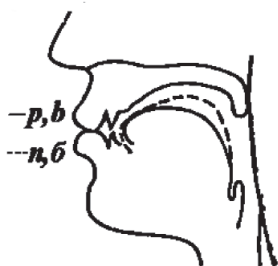

Кыска [i] и тыбышын айтууда тил алдыга жылат, тилдин учу астыңкы тиштерден артка карай тартылат. Тилдин ортоңку бөлүгү көтөрүлөт. [i] и тыбышы кыска айтылат.

Тапшырма.

[i]: тыбышын айткыла: i-i-i,i-i-i

§4. Үнсүз тыбыштар [p] п, [b] б, [m] м.

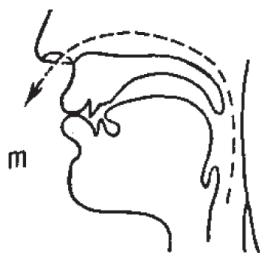
[p], [b] тыбыштарын айтууда эриндер абдан тыгыз жабылат да, кайра тез ачылат.

Аба ооз көңдөйү аркылуу өтөт.

[p] тыбышы каткалаң, дем менен кошо айтылуучу үн чыгат.

[b] тыбышы жумшак сөздүн аягына келгенде каткалаң болуп кетпейт.

Кыргыз тилиндеги [п], [б] тыбыштарынан айырмаланып, англис тилиндеги тыбыштар тез жана күч менен айтылат.

[m] тыбышын айтууда эриндер абдан тыгыз күч менен жабылат да, кайра тез ачылып, жумшак тандай ылдый түшүп, аба мурун көңдөйү аркылуу өтөт. Англис тилинин [m] тыбышы кыргыз тилинин [м] тыбышына караганда бир кыйла күч менен айтылат.

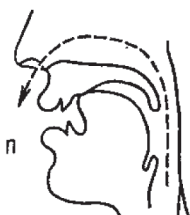
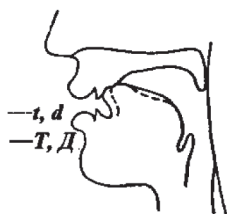
Тапшырма.

а) [m] тыбышын айткыла:

m-m-m m-m-m

б) Сөздөрдү айткыла:

mi:-pi:-bi:-bi:m

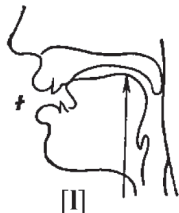

§5. Үнсүз тыбыштар [t] т, [d] д, [n] н, [l] л.

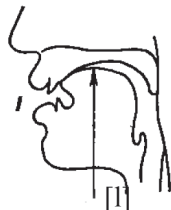
Бул төрт тыбыштын айтылышында көп окшоштуктар бар. Каткалаң үнсүз [t] жана жумшак үнсүз [d] дем чыгаруу,

тилдин учун үстүңкү тиштин түптөрүнө тийгизүү менен айтылат. Аба ооз көңдөйү аркылуу өтөт.

[n] тыбышын айтууда тил [t], [d] тыбыштарын айткандагы абалда болот, бирок жумшак таңдай ылдый түшүп, аба мурун көңдөйү аркылуу өтөт.

[l]

[ɫ]

[l]

bill, hill, mill, well, cold

[ɫ]

leap, lean, flee, Lewis

[i] тыбышынын айтылышында сүйлөө органдары [t], [d], [n] тыбыштарындагыдай абалда болот. Тил тиштердин түптөрүнө тиет, тилдин каптал жактары төмөн түшүрүлүп, аба тилдин каптал жактарынан өтөт. Ичке [i] үндүү тыбыштардын алдында, жоон [i] үнсүздөрдүн алдында жана сөздөрдүн аягында жоон болуп айтылат.

Америкалык вариантта [i] жоон тыбыш болуп гана айтылат.

Тапшырма.

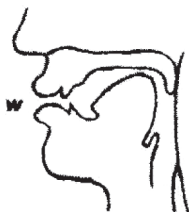
а) [t], [d], [n], [l] тыбыштарын айткыла:

t-t-t, d-d-d, n-n-n, l-l-l

б) Төмөнкү сөздөрдү айткыла:

it, in, il, id, ti:, i:t, ni:d, li:d,

§6. Үнсүз тыбыш [w] y,

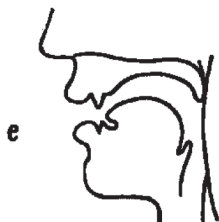
[w] тыбышы астыңкы, үстүңкү эриндердин тең катышуусу менен айтылат. Ортосунан тыбыш өтүүчү тегерекче пайда болгудай күч менен эриндер алдыга умтулган абалга келтирилет. Тил [y] тыбышын айткандагыдай абалда болот. [w] тыбышы эриндердин өтө тез кыймылы менен айтылат.

Тапшырма.

а) [w] тыбышын айткыла: w-w-w, w-w-w

б) Сөздөрдү айткыла: Wi:, win, wind, wil, wit

§7. Үндүү тыбыштар [e] э, [æ] э'.

[e] тыбышын айтууда тил алдыга карай жылдырылат. Тилдин учу астыңкы тиштердин түбүнө тиет, тилдин ортоңку бөлүгү жогору жана алдыга карай ийилет. Эриндер уурттарга карай бир аз чоюлат.

Тапшырма.

а) [e] тыбышын айткыла: e-e-e, e-e-e.

[æ] – э' тыбышын айтууда ооз кенен ачылат.

Тил алдыга карай күч менен жылат, тилдин ортоңку бөлүгү алдыга жылат жана жогору карай көтөрүлөт, бирок [e] тыбышындагыдан азыраак ийилет.

Тапшырма.

а) [æ] тыбышын айткыла: æ -æ- æ, æ-æ-æ

б) Сөздөрдү айткыла: æn, æm, mæp, mæt, pæt, æd.

в) Төмөнкү сөздөрдү жуптары менен кайталагыла. [e] жана [æ] тыбыштары маани ажыратуучулук мүнөзгө ээ экендиги эсинерде болсун. Төмөнкү сөздөрдүн маанилерин эстеп калууга аракет кылгыла

[men] - кишилер

[end] - акыры, аягы

[bed] - 1) керебет,

2) түп (дениздин, дарыянын, океандын)

[mæn] - киши

[ænd] - жана

[bæd] - жаман

§8. Үндүү тыбыш [ə] э.

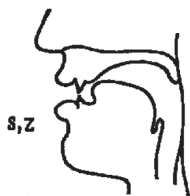
[ə] тыбышы орто үндүү деп аталат. Бул тыбыш редукциянын (тыбыштын күчүнүн басаңдашы) натыйжасы болуп эсептелет. Бул тыбыш басымсыз. Сөздүн алдына, ортосуна же сөздүн аягына келгенине жараша [ə] тыбышынын айтылышынын бир нече түрлөрү бар.

Тапшырма.

Орто үндүү [ə] тыбышы катышкан сөздөрдү айткыла:

ə'pen, ə'bed, ə'mæn, 'seldəm, 'bitə: pi:tə*

§9. Үнсүз [s] с, [z] з – тыбыштары.

[s] жана [z] тыбыштарын айтууда тилдин учу тиштин түптөрүндө болот. Аба агымы өтө турган анча чоң эмес жылчык тил менен тиштердин түптөрүнүн ортосунда түзүлөт. [s] тыбышы каткалаң, [z] тыбышы жумшак.

Тапшырма.

а) [s] жана [z] тыбыштарын айткыла:

s-s-s, z-z-z.

б) Сөздөрдү айткыла:

si:, si:t, pli:z, iz, sæm, mæs, send, sænd.

Кыскача грамматикалык түшүнүктөр Short Grammar Reference

Зат атооч (The Noun)

Англис тилинде зат атоочтор нерсени жана затты түшүндүрөт (**a chair** - отургуч, **a glass** - стакан), жандуу нерселер (**a dog** - ит, **a boy** - бала), түшүнүктөр жана көрүнүштөр (**snow** - кар, **lesson** - сабак).

Зат атоочтун көптүк түрү **-s** мүчөсүн улоо менен түзүлөт:

a table - стол tables - столдор

a girl - кыз girls - кыздар

Эгер зат атооч томонку **-ch, -x, -sh, -ss, -o**, тамгаларга аяктаса, анда көптүк түрдө **-es** мүчөсү уланат:

a fox - түлкү foxes - түлкүлөр

a class - класс classes - класстар

Эгер зат атооч **-f, -ef**, тамгаларына аяктаса, анда көптүк түрдө **-es** мүчөсүн улайт:

knife - бычак knives - бычактар

Эгер зат атооч **-y** тамгасы менен бүтсө, анда ал тамга **I** тамгасына өзгөрүп, **-es** мүчөсү уланат:

story - окуя stories - окуялар

Эрежеге баш ийбеген зат атоочтор көптүк түрдө негизги үндүү тамганы өзгөртүп, **-s, -es** мүчөсүн улабай түзүшөт:

a man - эркек men - эркектер

a woman - аял	women - аялдар
a tooth - тиш	teeth - тиштер
a goose - каз	geese - каздар
a foot - бут	feet - буттар
a mouse - чычкан	mice - чычкандар

Артикль (The Article)

Англис тилинде белгилүү (**the**) жана белгисиз **a (an)** артиклдер бар.

Белгисиз артикль **a (an)** эсептелчүү зат атоочтор менен жекелик санда колдонулат.

Анын эки формасы бар:

1. **a** – үнсүз тыбыш менен башталган зат атоочтун алдында же болбосо, аныктагычы бар үнсүз тыбыштан мурун: колдонулат: **a pencil** - калем, **a red pencil** – кызыл калем;

2. **an** – үндүү тыбыш менен башталган зат атоочтор үчүн: **an apple** - алма, **an onion** - пияз.

Белгисиз артикль жеке предметти анык группага бир тектүү предметтерди белгилөөдө колдонулат: **a table** - столдун жайланышын, өлчөмүн ж.б билдирет.

Белгилүү артикль **the** конкреттештирүү үчүн: Bring me **the** pen. Мага ручканы алып кел (столдун үстүндөгү)

Сын атооч (The Adjective)

Сын атооч заттын белгисин, сын-сыпатын жана касиетин билдирет.

Жөнөкөй же татаал сын атоочтун баскычтарын түзүү үчүн **-er** мүчөсү салыштырма баскычында, **-est** мүчөсү күчөтмө баскычында колдонулат.

Жөнөкөй баскыч	Салыштырма баскыч	Күчөтмө баскыч
small – кичинекей	smaller – кичинерээк	the smallest – абдан кичинекей

Эки же андан көп муундан турган сын атоочтор үчүн баскычтар **more** (салыштырма) и **most** (күчөтмө).сөздөрүн алдына коюу аркылуу түзүлөт.

Жөнөкөй баскыч	Салыштырма баскыч	Күчөтмө баскыч
difficult - татаал	more difficult - татаалыраак	the most difficult – эң татаал

Эрежеден айрымаланып:

Жөнөкөй баскыч	Салыштырма баскыч	Күчөтмө баскыч
good - жакшы bad - жаман much, many - көп little - аз	better - жакшыраак worth - жаманыраак more - көбүрөөк less - азыраак	the best – эң жакшы the worst – эң жаман the most – абдан көп the least – абдан аз

Сан атооч (Numerals)

Англис тилинде сан атоочтор сан атооч эсептик (Cardinal Numerals), ирээттик (Ordinal Numerals) болуп бөлүнүшөт. Эсептик сан атоочтор заттын санын билдирет жана канча? нече? деген суроого жооп берет.

I have **two** brothers. Менин эки бир тууганым бар.

Ирээттик сан атооч эсептөөдө колдонулуп, Which? Кайсы? Канчанчы? Эченчи? деген суроого жооп берет.

The first step is the most difficult. Биринчи кадам дайыма кыйын.

Эсептик жана ирээттик сан атоочтордун түзүлүшү:

1. жөнөкөй сан атоочтор **-teen** суффиксин улоо аркылуу түзүлөт: 13 (thirteen) 19 (nineteen).

2. ондуктар **-ty** суффиксин улоо менен: 20 (twenty) 90 (ninety) түзүлөт.

3. Татаал сан атоочтор ондуктарга, жүздүктөргө кошулуп ортосу сызыкча аркылуу белгиленип, **and** байламтасы жазылат.

forty-five (95), two hundred and eighty-six (286).

4. **hundred, thousand, million** сан атоочторунун алдында белгисиз артикль а же one сан атоочу коюлат: a hundred, one million.

5. Ирээттик сан атоочтор эсептик сан атоочторго **-eth** же **-ty** мүчөсүн улоо аркылуу түзүлөт.

6. Мында **-ty** менен бүткөн сан атоочтордо **-y** тамгасы **-i** тамгасына өзгөртүлөт : fifty – fiftieth

Көңүл бургула! Эскертүү:
the first - биринчи
the second - экинчи
the third - үчүнчү

Башка учурда суффикс уланат **-th**: six - sixth. Ирээттик сан атоочторду түзүүдө акыркы мүчөсүн өзгөртүү зарыл:

twenty-three – twenty-third (жыйырма экинчи)

sixty-four – sixty-fourth (алтымыш төртүнчү)

Жекелик ат атооч (Personal Pronouns)

	Жекелик санда	Көптүк санда
1-лицо	I – я	we – биз
2-лицо	you – сен	you – сиз
3-лицо	he – ал she – ал it – ал, (жансыз нерсе же жаныбар)	they – алар

I ат атоочу дайыма чоң тамга менен жазылат.

Ат атоочтун атооч жана илик жөндөмөсү бар.

Атооч жөндөмөсү	Илик жөндөмөсү
I - мен	me - мага, мени
you - сен	you – сага,сени
he - ал	him – ага, аны
she – ал	her – ага, аны
it – ал	it – аны
we - биз	us – бизди
you - сиз	you – сизди, сизге
they - алар	them – аларга, аларды

Таандык ат атооч (Possessive Pronoun)

Ар бир жекелик ат атооч тиешелүү таандык ат атоочко ээ.

Жекелик ат атоочтор	Таандык ат атоочтор
I – мен	my – менин
you – сиз, сен	your – сенин
he – ал (эркек)	his – анын
she – ал (аял)	her – анын
it – ал (жансыздарга жана жаныбарларга)	its – анын, мунун
we – биз	our – биздин
you – сиздер, силер	your – сиздин
they – тигилер	their – алардын

to be этиши

Учур чакта (Present Indefinite) to be этиши төмөнкү формага ээ:

Оң формасы	Суроолуу формасы	Терс формасы
I am	Am I?	I am not
He (she, it) is	Is (she, it) he?	He (she, it) is not
We are	Are we?	We are not
You are	Are you?	You are not
They are	Are they?	They are not

to be этиши маанилүү жана катары колдонулушу мүмкүн

Маанилүү этиштин ордунда **to be** этиш которулбайт жана «болуу, бар болуу» этиштеринин маанисине тура келет.

She is at school. Ал мектепте.

Байланыштыргыч- этиш катары to be кыргыз тилинде «туруу, болуу» деп которулат.

He is a boy. Ал бала.

Жардамчы этиш катары **to be** этиши бардык Continuous чактарындагы этиштерди түзүү үчүн колдонулат.

We are standing near the blackboard. Биз азыр досканын жанында турабыз.

There is (there are) формасы

There is (there are) конструкциясына кыргыз тилинде «бар, жатат, турат» деген котормо туура келет. Этиш учур чакта, өткөн чакта, келээр чакта турушу мүмкүн (Present, Past, Future Indefinite) жана зат атооч менен жалгашышы мүмкүн.

Кыргыз тилине **there is (there are)** орун бышыктооч менен башталып которулат.

There is a pen on the table. Столдун үстүндө калем жатат.

Суроолуу формасы: Is there...? Are there...?

Is there a pen on the table? Столдун үстүндө ручка барбы?

Терс формасы: There is no... There are no...

There is no pen on the table. Столдун үстүндө ручка жок.

Учурда уланган чак (The Present Continuous Tense)

Present Continuous **Учурда уланган чак to be** жардамчы этишинин жардамы менен жана маанилүү этишке **-ing** мүчөсүн улоо аркылуу түзүлөт.

Жөнөкөй формасы	Суроолуу формасы	Терс формасы
I am standing	Am I standing?	I am not standing
He (she, it) is standing	Is he (she, it) standing?	He (she, it) is not standing
We are standing	Are we standing?	We are not standing
You are standing	Are you standing?	You are not standing
They are standing	Are they standing?	They are not standing

Present Continuous колдонулат:

Уланып жаткан, сүйлөө учурунда болуп жаткан кыймыл-аракетти көрсөтүү үчүн колдонулат.

I **am listening** to music now. Азыр мен музыка угуп жатам.

They **are playing** football. Алар футбол ойноп жатышат (азыр).

Белгисиз учур чак (The Present Indefinite Tense)

Белгисиз учур чакты бардык жактар үчүн (жекелик санда 3-жактан башка) этиштин негизги формасы to бөлүкчөсү жок түзөбүз.

Жөнөкөй сүйлөмдүн түзүлүш орду.

Ээ	Баяндооч	Айкындооч мүчөлөр
I You	read	books every evening
He She It	reads	
We You They	read	

Суруолуу формасы:

Жардамчы этиш	Ээ	Маанилүү этиш	Айкындооч мүчөлөр
Do	I you	read	books every evening?
Does	he she it		
Do	we you they		

Терс формасы:

Ээ	Баяндооч			Айкындооч мүчөлөр:
	Жардамчы этиш	Терс маани бөлүкчсү	Маанилүү этиш	
I You	do	not	read	books every evening
He She It	does			
We You They	do			

Present Indefinite кыймыл аракет жасалганын билдирүү үчүн колдонулат. Ошондой эле кадимки күндөлүк аткарылуучу кыймыл-аракетти учур чакта түшүндүрөт

Модалдык этиштер (Modal verbs) (can, may, must)

Англис тилиндеги негизги модалдык этиштердин тобуна кируучу этиштер:

can – жасай билүү, жасоо, **may** – кылуу, жасоо, уруксат берүү, **must** – жасоо, кылуу зарыл, керек.

Can этишинин эки формасы бар:

- 1) учур чакта: I can, you can
- 2) өткөн чакта: I could, you could

Can этиши учур чакта - жасоо шартты же мүмкүнчүлүктү түшүндүрөт:

I can help you. *Мен сизге жардам бере алам.*

She can play chess. *Ал шахмат ойной алат.*

Суроолуу сүйлөм:

Can I help you? *Мен сизге жардам берейинби?*

Can she play chess? *Ал шахмат ойной алабы?*

Терс формасы:

I cannot (can't) help you. *Мен сизге жардам бере албайм.*

She cannot (can't) play chess. *Ал шахмат ойной албайт.*

May этиши уруксат алуу, беруу максатында колдонулат:

May I go out? *Мага сыртка чыгууга мүмкүнбү?*

Yes, you may. *Ооба, мүмкүн. Жок, мүмкүн эмес.*

You may go home. *Сиз уйгө бара берсениз болот.*

Must этиши учур чакта гана милдет ирээтинде колдонулат:

I must, you must

We must do our lessons. *Биз сабактарды аткарышыбыз керек.*

You must help your parents. *Силер ата-энеңерге жардам беришиңер керек.*

Мазмуну

Киришүү	3
Жалпы методикалык жана дидактикалык принциптер	3
3-класс үчүн англис тили окуу китебинин түзүлүшү жана жалпы методикалык сунуштар	4
Окуу китеби боюнча сабактардын пландары	8
I чейректин силлабусу	8
I чейрек	9
Киришүү сабагы	9
Сабактардын үлгүлөрүнүн методикалык иштелмелери	15
Биринчи чейрек – Quarter I	15
Биринчи сабак - Lesson I	15
Экинчи сабак - Lesson II	17
Үчүнчү сабак - Lesson III	20
Төртүнчү сабак - Lesson IV	22
Бешинчи сабак - Lesson V	23
Алтынчы сабак - Lesson V	24
Түшүнүк кат (мугалимдер үчүн)	25
Оюндар	27
Англис алфавити	30
Сүйлөө мүчөлөрү	31
Алфавиттин айтылышы	32
Тыбыштардын айтылышы	33
Кыскача грамматикалык түшүнүктөр	37
Зат атооч (The Noun)	37
Артикль (The Article)	38
Сын атооч (The Adjective)	38
Сан атооч (Numerals)	39
Жекелик ат атооч (Personal Pronouns)	40
Таандык ат атооч (Possessive Pronoun)	41
to be этиши	41

There is (there are) формасы.....	42
Учурда уланган чак	
(The Present Continuous Tense)	42
Белгисиз учур чак	
(The Present Indefinite Tense)	43
Модалдык этиштер (Modal verbs)	
(can, may, must).....	44

Гребенникова Маргарита Сергеевна,
Жолчиева Айнура Алибековна, Сыдыкова Бурул

**Англис тилин 3-класста
окутуунун методикасы
(Окутуунун 1-жылы)**

Редактору жана корректору Жунусбаев С.Т.

08.11.2012-ж. басмага берилди. Форматы 62х92 $\frac{1}{16}$
Офсеттик басма. Нускасы 4150 даана. № 5193 заказ.

Кыргыз билим берүү академиясы,
Бишкек ш., Эркиндик бул., 25, тел. 62 23 57

«Аль Салам» басмаканасында басылды.
720044, Бишкек шаары, Симферополь туюк көчөсү, 85; тел. (312) 25-21-22.